

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 1 از 5	صورتجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی			
	☐ مشتک	☐ فوق العاده	☒ عادی	
دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰				

دستور کار جلسه:

- ✓ طرح موضوع مکاتبه شماره ۱۴۰۲/۳۱۱۳/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۷ کمیسیون کشاورزی، دام، طیور و صنایع وابسته اتاق بازرگانی خراسان رضوی مبنی بر اعلام نظر در خصوص رأی شماره ۶۳۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
- ✓ طرح موضوع ماده ۲۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مبنی بر لزوم تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه های تجاری
- ✓ پیگیری روند اجرایی موضوع صنایع محور غرب طرح شده در کمیته مربوطه ذیل کمیسیون

❖ اهم موارد مطرح شده:

در هشتمین جلسه کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، موضوع درخواست کمیسیون کشاورزی مبنی بر اعلام نظر در خصوص رأی شماره ۶۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال بند «ب» دستورالعمل ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی و باغها - مصوب ۱۳۸۵ بررسی گردید. همچنین در خصوص موضوع ماده ۲۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مبنی بر لزوم تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه های تجاری و نیز لزوم پیگیری روند اجرایی صنایع محور غرب مشهد بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

در ابتدای این نشست، جناب آقای مهندس محمد سهامیان مقدم - رییس محترم کمیسیون حقوقی و قضایی - به بیان گزارشی در خصوص اقدامات انجام شده در راستای پیگیری مصوبات جلسات قبل پرداختند و با اشاره به لزوم برگزاری دو دوره آموزشی در حوزه حقوقی از سوی کمیسیون حقوقی و قضایی این اتاق اظهار نمودند: یکی از موضوعات مهم درخواستی ما در بحث آموزش، مربوط به شناخت مسائل حقوقی حوزه بانکی است؛ با توجه به اینکه میزان قابل توجهی از مشکلات این حوزه برای فعالان اقتصادی ناشی از عدم اشراف کافی به قوانین حوزه بانکی است، برگزاری دوره آموزشی در این زمینه مفید خواهد بود. در همین راستا و با تأیید پیشنهاد ارایه شده توسط شورای راهبردی اتاق، مقدمات لازم جهت برگزاری این دوره در اوایل اسفندماه فراهم گردیده است. مسئله دوم، مختص بحث داوری است؛ امروز درگیری های قضایی بین پیمانکاران و مشتریان یا شرکای آن ها اتفاق می افتد که در برخی موارد حتی بیش از ۵ سال رفت و آمد به دادگستری را در پی دارد. این در حالی است که این اختلافات را می توان از طریق داوری در مدت زمان کوتاه تری حل و فصل کرد. بر این اساس برگزاری همایشی در حوزه حقوق داوری نیز در دستور کار کمیسیون قرار دارد که پس از اخذ موافقت شورای محترم راهبردی مقدمات آن فراهم می گردد.

ایشان در ادامه به جلسه ای که با حضور مدیرکل محترم سازمان تأمین اجتماعی استان و جمعی از اعضا کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق برگزار شده بود اشاره نمودند و بیان داشتند: در این جلسه دستاوردهای خوبی داشتیم که مشکلات بسیاری از فعالان اقتصادی را حل خواهد نمود.

آقای سهامیان مقدم در خصوص دستور کار نخست این نشست) عنوان نمودند: با توجه به رأی شماره ۶۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال بند «ب» دستورالعمل ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۸۵، پیگیری برای رفع مشکل ناشی از ابطال این بند در بُعد ملی و نیز اصلاح رویه اشتباه موجود در ارتباط با عدم اجرای صحیح تبصره ۲ ماده ۱ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ ها در بُعد استانی ضرورت دارد.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 2 از 5	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی		
	☐ مشترک	☐ فوق العاده	☒ عادی
	دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	رییس جلسه: جناب آقای مهندس محمد سهامیان مقدم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۲	

✓ احداث گلخانه، دامداری و پرورش ماهی در اراضی کشاورزی از پرداخت عوارض تغییر کاربری معاف است

جناب آقای مهدوی - دبیر محترم کمیسیون کشاورزی، دام، طیور و صنایع وابسته اتاق بازرگانی خراسان رضوی - در خصوص رأی شماره ۶۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اظهار نمودند: مطابق قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، کاربری اراضی در حال استفاده در بخش کشاورزی باید حفظ شود؛ اما بر اساس تبصره یک قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، گاهی ایجاد تغییر، ضرورت پیدا می‌کند که این ضرورت باید به تأیید کمیسیون موضوع این تبصره برسد. بر مبنای تبصره چهار این قانون، مواردی چون احداث گلخانه، دامداری، مرغداری، پرورش ماهی که بهینه کردن تولیدات بخش کشاورزی در روستاها محسوب می‌شود را، تغییر کاربری تلقی نموده و بدین ترتیب افراد در انجام این کار از پرداخت عوارض معاف هستند. به موجب تبصره ۵ اراضی داخل محدوده قانونی روستاهای دارای طرح هادی مصوب، مشمول ضوابط طرح هادی بوده و از کلیه ضوابط مقرر در این قانون مستثنی می‌باشند.

ایشان ادامه دادند: بر اساس بند "ب" دستورالعمل ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، اگر فردی دارای زمین زراعی در خارج از محدوده شهر، شهرک و روستای دارای طرح هادی مصوب است، می‌تواند آن زمین را تبدیل به دامداری، مرغ داری، پرورش ماهی و... نماید و به راحتی مجوز لازم را اخذ کند. در واقع دست بهره‌بردار زمین یا باغ در این زمینه باز است؛ اما رأی شماره ۶۳۳ دیوان عدالت اداری، بند "ب" را ابطال کرده و تأکید نموده تبصره ۴ صرفاً به روستاهای فاقد طرح هادی مصوب تسری دارد.

دبیر محترم کمیسیون کشاورزی با بیان اینکه با توجه به رای دیوان، راه اندازی واحد تولیدی یا صنایع تبدیلی با ضوابط تشکیل پرونده بسیار سختی روبه‌روست و سپس در کمیته زیربنایی استانداری نیز باید مسیر سختی را برای اخذ استعلامات طی کند، افزودند: در کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی مقرر شد این مسائل را با اعضای کمیسیون حقوقی در میان بگذاریم تا با استناد به مباحث حقوقی و قضایی بتوانیم در این زمینه مطالبه‌گری نماییم و خواستار آگاهی از مسیر اصلاح قانون و شفاف سازی قانون در این خصوص باشیم. راهکار دیگر این است که از طریق استفساریه از مجلس، تکلیف مشخص شود که در این بند، منظور از روستاها تمام بخش‌هاست یا خیر.

✓ دو راهکار برای رفع مشکل ناشی از ابطال بند «ب» دستورالعمل ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح

قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها

جناب آقای دکتر عبدالرضا جوان جعفری - نایب رییس محترم کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق مشهد - در پاسخ به اظهارات آقای مهدوی بیان داشتند: براساس این رأی، سازمان بازرسی کل کشور نسبت به بند "ب" دستورالعمل آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها معترض بوده که در واقع این بند، حوزه مصادیق استثنا شده در قانون را توسعه داده به اندازه ای که اصلاً مدنظر قانون نبوده است. در آیین نامه مزبور نیز ابهاماتی وجود دارد. هر چند در این زمینه با رای دیوان عدالت اداری، حکم نهایی صادر شده و باید تابع آن بود؛ اما برای رفع مشکل ایجاد شده تنها دو راه حل وجود دارد؛ یا باید اصلاح قانون یک بار دیگر صورت بگیرد و از محتوای بند ب دستورالعمل ماده ۱۰ آیین نامه استفاده گردد و یا طی استفساریه ای در مجلس مطرح شود که منظور از طرح هادی چه بوده تا بر اساس آن، ابهامات قانونی برطرف شود.

جناب آقای علیرضا بنی هاشم - رییس محترم دفتر حقوقی و مرکز داوری اتاق بازرگانی مشهد - با بیان اینکه در زمینه تغییر کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها با مشکلات زیادی در مشهد مواجهیم، تصریح کردند: در بحث تشخیص اینکه محل مورد تقاضا برای تغییر کاربری، زراعی است یا خیر، مشکلاتی بین مرجع قضایی و جهاد کشاورزی وجود دارد. هدف این قانون حمایت از بخش کشاورزی براساس وضع موجود بوده نه بر اساس چیزی که سال‌ها قبل بر روی کاغذ ثبت شده است. تبدیل زمینی که بیش از ۲۰ سال جز علف هرز چیزی نداشته به ویلا، جرم تلقی می‌شود با این تفکر که به تولیدات کشاورزی ضربه زده؛ در حالی که در همه این سال‌ها تولیدی در آن زمین

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 3 از 5	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی			
	☐ مشترک	☐ فوق العاده	☒ عادی	
دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰				

صورت نگرفته است؛ لذا نیاز است که مرجع قضایی به جز استناد به گزارش جهاد کشاورزی، کارشناسی به منظور بررسی وضعیت زمین اعزام کند یا براساس عکس های هوایی، وضعیت گذشته و حال زمین بررسی گردد.

ایشان در ادامه با بیان اینکه قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها دارای اشکالات اساسی است، اظهار کردند: فلسفه تدوین قانون این بوده است که در تولید محصولات کشاورزی به لحاظ تغییر کاربری با مشکل روبرو نشویم. این قانون دارای دو استثنا است؛ نخست، مفاد تبصره ۴ در خصوص احداث گلخانهها، دامداریها، مرغداریها، پرورش ماهی، سایر فعالیتهای کشاورزی و کارگاههای صنایع تکمیلی و غذایی در روستاهاست که تحت عنوان بهینه سازی تولیدات بخش کشاورزی محسوب شده و تغییر کاربری محسوب نمی شود. دوم، مفاد تبصره ۵ که مقرر می دارد اراضی داخل محدوده قانونی روستاهای دارای طرح هادی مصوب، مشمول ضوابط طرح هادی بوده و از کلیه ضوابط مقرر در این قانون مستثنی می باشند.

رئیس محترم دفتر حقوقی و مرکز داوری اتاق افزودند: به نظر می رسد منظور از تبصره ۵ این است که اراضی داخل محدوده قانونی روستاهای دارای طرح هادی مصوب از حیث ضوابط ساخت و ساز و گسترش روستاها مشمول ضوابط طرح هادی می باشند. در واقع تبصره ۴ و ۵ که در مقام بیان دو استثنا هستند هرکدام فلسفه جداگانه ای دارند و تبصره ۴ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها، کل اراضی را در برمی گیرد و ارتباطی با طرح هادی ندارد. به نظر می رسد در حال حاضر این قانون تبدیل به یک منبع درآمد کلان شده است؛ زیرا اگر در جایی، باغ و زمین کشاورزی تبدیل به ویلا شود، حکم آن واضح است و اگر تخلفی در ساخت و ساز هم صورت گرفته باشد، در تغییر کاربری، ۱۰۰ درصد ارزش زمین را به عنوان عوارض دریافت می کنند؛ اما این امر درباره قناتی که ۲۰ سال پیش فعال بوده و اکنون سالهاست خشک شده و دیگر قابلیت زراعی ندارد نیز صدق می کند و جهاد کشاورزی آن را با کاربری کشاورزی تلقی نموده و اجازه تغییر کاربری داده نمی شود. اگر هم تغییر کاربری صورت گیرد، ۸۰ درصد ارزش زمین به عنوان عوارض تغییر کاربری دریافت می گردد.

✓ پیشنهاد پیگیری تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه های تجاری

در ادامه این نشست، جناب آقای بنی هاشم در خصوص دستور کار دوم جلسه بیان نمودند: حدود ۵ سال پیش پیشنهاد شد که کمیته ای به منظور پیگیری این امر و بررسی زوایای آن، با حضور حقوق دانان برجسته استان در اتاق بازرگانی شکل بگیرد که با توجه به شرایط موجود می توان دوباره پیگیر تشکیل این کمیته شد.

ایشان با بیان اینکه تنظیم آیین دادرسی، یک کار پژوهشی، تجربی و بسیار تخصصی است که تصمیم گیری جدی در این حوزه را می طلبد، عنوان کردند: می توان پیشنهاد داد که طرح این موضوع با اتاق های سراسر کشور و نمایندگان حقوقی آنها صورت گیرد تا در ادامه از طریق اتاق ایران این پروژه آغاز شود و قوه قضاییه ادامه دهنده مسیر آن باشد؛ البته از هم اکنون نمی توان برای حصول نتیجه در این زمینه وعده داد.

سرکار خانم دکتر سحر بازرگانی - عضو محترم کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی خراسان رضوی - در این بخش از جلسه ابراز نمودند: گرچه شاید تنظیم آیین دادرسی تجاری با توجه به شرایط موجود به سرعت صورت نگیرد؛ اما تشکیل دادگاه های تجاری موضوعی ضروری است و می توان در خصوص آن با دادگستری مکاتبه نمود. استان تهران دارای دادگاه های تجاری است؛ اما هنوز در استان شعبی که به صورت اختصاصی به پرونده های تجاری رسیدگی کند، در نظر گرفته نشده و براساس قانون می توان پیگیر این امر بود.

ایشان ادامه دادند: برای حمایت از تولیدکننده و شرکتها باید دادگاههایی برگزار شود که وکلا و قضات فعال در آن، اشراف کامل به قانون تجارت داشته باشند.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 4 از 5	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی			
	☐ مشترک	☐ فوق العاده	☒ عادی	
دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰				

جناب آقای سید مصطفی شامل - رییس محترم کارگروه مالی کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی مشهد - با اشاره به وجود دادگاه‌های تجاری در تهران با عنوان مجتمع قضایی تخصصی دعاوی تجاری و تصویب دستورالعمل آن در تاریخ ۹۹/۰۸/۲۹ توسط رییس کل دادگستری استان تهران، خاطرنشان کرد: می‌توان در این مورد جلسه مشترکی با کمیسیون حقوقی اتاق ایران برگزار نمود و با دعوت از دادگستری تهران در آن نشست، بتوانیم از تجارب آن‌ها استفاده کرده تا خراسان رضوی نیز از طریق مکاتبه با دادگستری خراسان رضوی و پیگیری آن، دومین استانی باشد که دادگاه‌های تجاری را تشکیل می‌دهد.

ایشان در ادامه افزودند: لایحه آیین دادرسی تجاری در ۱۳۳ ماده به مجلس راه پیدا کرده و در تاریخ ۹۹/۰۴/۱۳ وصول شده است اما از کمیسیون مربوطه هنوز به صحن نیامده است.

✓ تأکید اتاق بازرگانی بر تدوین آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه های تجاری

در پایان این نشست، سرکار خانم زهرا ذبیحی - دبیر محترم کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی مشهد - با اشاره به دستور کار اول این نشست اظهار کردند: در خصوص موضوع مکاتبه کمیسیون کشاورزی اتاق مشهد مبنی بر اعلام نظر درباره رای شماره ۶۳۳ در تاریخ ۱۳ شهریورماه سال ۹۹ دیوان عدالت اداری، به عنوان موضوع نخست جلسه امروز، تصمیم بر این شد کارگروهی برای این موضوع تشکیل شود. در هفته‌های آینده نیز گزارش عملکرد در این زمینه را در کمیسیون مطرح خواهیم کرد و جمع بندی جلسه به اطلاع کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی خواهد رسید.

ایشان همچنین با اشاره به دستور کار دوم جلسه اظهار کردند: طرح موضوع ماده ۲۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مبنی بر لزوم تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه های تجاری، مورد توجه اعضای کمیسیون در جلسات نخستین بوده است و از جمله مواردی است که شورای راهبردی اتاق پیگیری آن تا حصول نتیجه را از کمیسیون حقوقی و قضایی درخواست نموده است. لذا با توجه به اهمیت موضوع و آثار مثبتی که برای فعالان اقتصادی خواهد داشت، امیدواریم با پیگیری و تعامل با دادگستری استان به این مهم دست یابیم.

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	کارگروه موقت حقوقی جهت بررسی تخصصی نتایج حاصل از رأی شماره ۶۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تشکیل گردد.	اعضای کارگروه انتخاب شوند. جلسات مرتبط برگزار و نتیجه نهایی جهت جمع بندی نهایی و اعلام به کمیسیون کشاورزی، دام، طیور و صنایع وابسته اعلام گردد.	۱۵ روز از تاریخ جلسه
۲	با دادگستری استان خراسان رضوی برای تشکیل دادگاه های تجاری و یا تخصیص شعبی به دعاوی تجاری مکاتبه و تعامل گردد.	جهت جلسه مشترک با کمیسیون حقوقی و حمایت های قضایی و مقرراتی اتاق ایران برای تبادل تجربیات در این حوزه هماهنگ گردد.	۳۰ روز از تاریخ جلسه

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 5 از 5	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی			
	☐ مشترک	☐ فوق العاده	☒ عادی	
رییس جلسه: جناب آقای مهندس محمد سهامیان مقدم دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰				

❖ لیست حاضرین:

الف - اعضا کمیسیون:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در کمیسیون	وضعیت حضور
۱	آقای مهندس محمد سهامیان مقدم	رییس	✓
۲	آقای دکتر عبدالرضا جوان جعفری	نایب رییس	✓
۳	خانم زهرا ذبیحی	دبیر	✓
۴	آقای علیرضا بنی هاشم	عضو	✓
۵	خانم سحر بازرگانی	عضو	✓
۶	آقای احسان حبیب زاده شجاعی	عضو	-
۷	آقای مهندس محمد خوشحال	عضو	✓
۸	آقای علی رضایی	عضو	-
۹	آقای علی محمد ریحانی	عضو	-
۱۰	آقای مسعود زوار آذر	عضو	-
۱۱	آقای دکتر هوشنگ ساقی	عضو	-
۱۲	آقای سید مصطفی شامل	عضو	✓
۱۳	آقای مهندس احمد رضا صفار طبسی	عضو	-
۱۴	آقای کامران عامریان	عضو	✓
۱۵	آقای رحیم کابلی	عضو	-
۱۶	آقای دکتر مرتضی کرباسی	عضو	-
۱۷	آقای دکتر امیرمهدی مرادی	عضو	✓
۱۸	آقای مهندس فرامرز مرادی	عضو	-
۱۹	آقای دکتر مهران مرشد	عضو	-
۲۰	آقای رضا مقدم	عضو	✓
۲۱	خانم سعیده موسوی	عضو	-

ب- معین کمیسیون:

جناب آقای دکتر احمد اثنی عشری - نایب رییس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی -

ج- سایر مدعوین:

جناب آقای لبافی فریز - رییس محترم دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی -
 جناب آقای سلحشور - رییس محترم کمیسیون کشاورزی، دام و طیور و صنایع وابسته اتاق بازرگانی خراسان رضوی -
 جناب آقای مهدوی - دبیر کمیسیون کشاورزی، دام و طیور و صنایع وابسته اتاق بازرگانی خراسان رضوی -